

MISTERIS DEL CORPUS

PAISATGE SONOR DE LA PROCESSÓ DEL CORPUS A VALÈNCIA (S. XVII)

CAPELLA DE MINISTRERS CARLES MAGRANER

LLUIS VICH VOCALIS

GRUP DE DANSES ALIMARA

PROGRAMA DE MÀ

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació, Cultura,
Universitats i Ocupació

INSTITUT
VALENCIÀ
DE CULTURA

CdM
Fundació Cultural

MISTERIS DEL CORPUS

PAISATGE SONOR DE LA PROCESSÓ DEL CORPUS A VALÈNCIA (S. XVII)

El papa Urbà IV va instaurar el 1264 la festivitat del Corpus Christi en tota la Cristiandat després d'una sèrie de miracles eucarístics, un dels quals havia esdevingut en terres valencianes: el dels Corporals de Llutxent-Daroca (ca.1239). Aquesta vinculació originària de la ciutat de València amb la nova festivitat degué ser un factor clau perquè la catedral i la municipalitat (la Ciutat) es decidiren a instaurar en 1355 una de les primeres processons generals del Corpus Christi a la península Ibèrica.

La festa del Corpus va a poc a poc esdevenir la més esplendorosa i concorreguda del calendari festiu anual, guanyant-se merescudament una fama que travessava les fronteres del regne valencià. Al voltant del 1700, el calendari festiu estava ben establert. Al matí de la vespra, dimecres, es desenvolupava la cavalcada del convit i durant la vesprada la ciutat es convertia en un gran escenari on la gent podia gaudir en diversos llocs de teatre religiós tradicional en valencià (els Misteris) i de les danses que el municipi havia contractat per a la processó de l'endemà de la festa. La processó general era l'acte més concorregut i vistós, on els colors, la música i les olors sorprenien propis i estranys. D'ella formaven part una ampla representació tota la societat valenciana, des del poble encarnat en els gremis, fins als representants del poder municipal (jurats), reial (virrei) i religiós (arquebisbe). La música recorria tota la processó, des de les tonades populars de la dolçaina i el tabal amb les danses, passant pels passatges musicals del teatre religiós, les músiques municipals de trompetes, tabalers i ministrils de vent, els himnes en cant pla del clero de les parròquies i convents, el cant dels cecs acompanyats d'instruments de corda, fins a la més elaborada música religiosa polifònica que anava a càrrec de la capella de la Seu i que acompanyava l'element neuràlgic que culminava la processó: la custòdia processional eucarística.

El 1672, un músic municipal de València anomenat Josep Gomar concloïa la còpia manuscrita d'un llibre que recollia els textos, les didascàlies i la música de les representacions religioses que any rere any s'escenificaven en la fastuosa festa del Corpus Christi, organitzada i finançada pel Cap i Casal: els misteris en valencià de Sant Cristòfol, Adam i Eva i el Rei Herodes i la representació en llatí de l'Apocalipsi de Sant Joan. Músiques recuperades que en el present concert els transportaran a la València d'eixe temps per a recrear aquella riquesa de paisatge sonor que un valencià de l'època hauria gaudit com a assistent a la impressionant processó que coronava la Festa Grossa valenciana.

Imaginen que estan al carrer de Cavallers a finals del segle XVII i escolten com van passant els diferents elements musicals de la processó pel seu ordre. Gaudisquen de la processó del Corpus!

Francesc Villanueva

PROGRAMA

LA VESPRA

Misteri de Sant Christòfol

Llibre de les representacions dels misteris (BSM, ms. 6518)

LES ROQUES I ELS GREMIS

Misteri d'Adam i Eva. Roca de la Santíssima Trinitat

Llibre de les representacions dels misteris (BSM, ms. 6518)

Dansa dels nanos

Col·lecció Mariano Baixauli

El lauro duplicado. Roca de la Puríssima Concepció

Llibre de les representacions dels misteris (BSM, ms. 6518)

Dansa de la Moma. Roca de la Diablera o de Plutó

Col·lecció Mariano Baixauli

ELS CONVENTS I LES PARRÒQUEIS

Marxa de la Ciutat

Trompetes i atabals de la Ciutat, marxa anònima S.XVI

Verbum supernun prodiens

Himne eucarístic (text de Sant Tomàs de Aquino). *Processionarium iuxta ritum et usum Metropolitanae ecclesiae Valentinae (València, 1578)*

Dansa valenciana

Diego Fernández de Huete: Compendio numeroso de zifras harmónicas (1702/1704)

Sacris solemnus

Himne eucarístic (text de Sant Tomàs de Aquino). *Processionarium iuxta ritum et usum Metropolitanae ecclesiae Valentinae (València, 1578)*

Morisca

E-Mn, M.2618, f. 1v.

LA CATEDRAL

Pasacalles de octavo de chirimías a proporzión.

Diego Fernández de Huete: Compendio numeroso de zifras harmónicas (1702/1704)

Passacalles

Francisco Guerau: Poema Harmónico (1694)

Representació de l'Apocalipsi de Sant Joan

Llibre de les representacions dels misteris (BSM, ms. 6518).

Pange lingua more hispano

Himne eucarístic sobre un text de Sant Tomàs de Aquino.
Cant plà: *Processionarium iuxta ritum et usum Metropolitanae ecclesiae Valentinae (València, 1578)*. Polifonia: Tomás Luis de Victoria: *Hymni totius anni (1581)*

INTÈRPRETS

CAPELLA DE MINISTRERS CARLES MAGRANER

Solistes

Beatriz Lafont tiple
Laia Blasco tiple
Belén Herrero contralt
Albert Riera tenor
Víctor Cruz baríton

Orquestra

Ricart Renart violí barroc
Carles Magraner violes
Sara Águeda arpa
Robert Cases guitarra barroca i tiorba
Ignasi Jordà orgue portatiu

Silke Gwendolyn Schulze xirimía
Alfonso Barreno xirimía
Ricard Casany trompeta
Elies Hernàndis trompeta i sacabutx
Jordi Giménez trompeta i sacabutx
Miguel Ángel Orero percussió i timbals

Eduard Navarro dolçaina
Joan Mora tabalet

LLUIS VICH VOCALIS Ximo Martí direcció

Tenors

Vicente Abril
Jesús Ruiz de Cenzano
Jaime Flors
Ricardo Sanjuán

Baixos

José Luis Vicente
Ximo Martí

GRUP DE DANSES ALIMARA Salvador Mercado direcció

Ball de la Moma

Àngel Albert Escudero
Carlos Castelló Vercher
Juan Climent Sánchez
Guillermo Cubells Zamorano
Alberto García Maíz
Rafael Juan-Senabre
Miguel Montañana Palacios
Vicent Sánchez Monterrubio

Ball de Nanos

Manuel Álvarez Ginestar
Olga Ferrandis García
María García Muria
José Antonio Gómez Carbonell
José Vicente Mateu Vivó
Eva Moreno Ferrer

CdM

Carles Magraner
CAPELLA DE MINISTRES